



Aan de Minister van Asiel en Migratie

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Staats- en
bestuursrecht
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Spoedadvies Afdeling advisering RvS over
strafbaarstelling illegaliteit

Datum
8 juli 2025

Onze referentie
6532181

Bijlage(n)
3

Bijlage(n)

1. Verzoek om voorlichting strafbaarstelling illegaliteit
2. Beantwoording Kamervragen Van Dijk over strafbaarstelling illegaliteit
3. Gewijzigd amendement-Vondeling (nr. 44)

1. Aanleiding

Op donderdag 3 juli jl. heeft u in antwoord op vragen van het TK-lid Diederik van Dijk (SGP), voorafgaand aan de stemming van de Asielnoodmaatregelenwet op die dag, toegezegd om:

- 1) de Raad van State te vragen te adviseren over de vraag of een aanmerkelijke kans bestaat dat ook individuele gedragingen uit menselijkheid of humanitaire hulp onder het door het gewijzigde amendement-Vondeling¹ in de Asielnoodmaatregelenwet toegevoegde artikel 108a van de Vreemdelingenwet 2000 vallen; en
- 2) het desbetreffende artikel niet in werking te laten treden totdat u met de Kamers heeft beraadslaagd over de consequenties van het zwaarwegende advies van de Raad van State.

N.a.v. uw toezegging hebben wij de bijgevoegde brief opgesteld. Deze brief zal conform uw wens in de ministerraad van vrijdag 11 juli worden besproken.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met:

- Ingevulde aanbiedingsformulier ministerraad;
- Verzoek om voorlichting aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

3. Kernpunten

- Wij hebben het verzoek van het kamerlid om de Raad van State om een 'spoedadvies' te vragen opgevat als een verzoek om de Afdeling advisering van de Raad van State om een voorlichting te vragen (artikel 21a van de Wet op de Raad van State). Ingevolge de Aanwijzingen voor de Regelgeving wordt een spoedadvies over een amendement namelijk alleen gevraagd wanneer nog niet over dat amendement is gestemd (AR 7.16)
- Bij verschillende partijen en uitvoeringsorganisaties bestaan zorgen over de uitvoerbaarheid van de beoogde strafbaarstelling van illegaliteit (zie hierna

¹ Kamerstukken II 2024/25, 37 704, nr. 44.

onder 4.4). Hierbij is van belang om in herinnering te roepen dat u het gewijzigde amendement-Vondeling heeft ontraden. In de appreciatie van die amendement gaven wij onder meer aan dat de belasting voor de politie, het OM en de rechterlijke macht niet goed te overzien is.

- Aan het eind van de conceptbrief verzoekt u de Afdeling advisering om het door u gedane voorlichtingsverzoek met voorrang ter hand te nemen. Omdat u aldus om een 'spoedvoorlichting' vraagt, is het noodzakelijk dat u dit spoedverzoek voorafgaand aan de Ministerraad aankondigt bij de Vice-President van de Raad van State, de heer Thom de Graaf.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Staats- en
bestuursrecht

Datum
8 juli 2025

Onze referentie
6532181

4. Toelichting

4.1. Krachtenveld

De aanvaarding door de Tweede Kamer van de Asielnoodmaatregelenwet en de daarin nu opgenomen strafbaarstelling van illegaliteit heeft tot de nodige maatschappelijke onrust geleid. Verschillende maatschappelijke organisaties (o.a. Vluchtelingenwerk Nederland), koepelorganisaties (o.a. Vereniging Nederlandse Gemeenten, PO-Raad) en uitvoeringsorganisaties (o.a. de Nationale Politie) hebben zich stevig uitgesproken tegen het wetsvoorstel en de daarin nu opgenomen strafbaarstelling van illegaliteit.

De kritiek richt zich met name op (maar is niet beperkt tot) de vraag of inspanningen van burgers, maatschappelijke organisaties en overheidsinstanties om vreemdelingen, waaronder ook illegaal in Nederland verblijvende vreemdelingen, hulp en bijstand te bieden, op basis van artikel 108a strafbaar zouden kunnen worden en tot vervolging zouden kunnen leiden. Ook zijn zorgen geuit over de (rechts)positie van niet rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen en over de uitvoerbaarheid van het voorgestelde artikel 108a.

Zowel de VNG, de Nationale Politie als de PO-raad vrezen door de strafbaarstelling geconfronteerd te worden met conflicterende verplichtingen. Zo is 'het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven' een politietaak (art. 3 Politiewet) en bieden gemeenten n.a.v. een rechterlijke uitspraak opvang aan uitgeprocedeerde asielzoekers. Deze zorgen zijn overigens in lijn met ons ambtelijk advies m.b.t. het amendement (ontraden).

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

Bepaalde opmerkingen m.b.t. de inschatting van het krachtenveld worden niet openbaar gemaakt met het oog op de eenheid van kabinetsbeleid.

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.